

POSTANOWIENIE

Dnia 8 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska (przewodniczący)

SSN Paweł Czubik (sprawozdawca)

SSN Grzegorz Pastuszko

w sprawie ze skargi B. C.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku w sprawie o sygn.
III AUa 1349/23,

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 8 maja 2024 r.,

1. odrzuca wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu;

2. oddala skargę.

Paweł Czubik Joanna Lemańska Grzegorz Pastuszko

UZASADNIENIE

Pismem z 25 marca 2024 r. B. C. (dalej jako: „Skarżący”) złożył skargę na
naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w
postępowaniu sądowym prowadzonym przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku pod sygn.
akt III AUa 1349/23. Skarżący wniósł o nakazanie wyznaczenia mu pełnomocnika z
urzędu, zmianę składu orzekającego oraz przyznanie od Skarbu Państwa kwoty
20.000,00 zł jako odszkodowania z tytułu przewlekłości postępowania. W skardze

podniósł m.in. nieprawidłowość ustanowionego składu orzekającego oraz naruszenie prawa strony poprzez niewyznaczenie pełnomocnika z urzędu.

Pismem z 16 kwietnia 2024 r. Skarżący wniósł o wyznaczenie mu adwokata z urzędu z listy Okręgowej Rady Adwokackiej w W.

Pismem z 26 kwietnia 2024 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku złożył odpowiedź na skargę, zgłaszając swój udział w sprawie oraz wnosząc o oddalenie skargi.

W uzasadnieniu odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku przedstawił dotychczasowy przebieg postępowania odwoławczego oraz wskazał m.in., że kalendarium czynności procesowych podjętych w związku z przedmiotową skargą uprawnia do stwierdzenia, że w toku dotychczasowego postępowania apelacyjnego w sprawie nie było okresów, w których nie podejmowano żadnych czynności procesowych, a wręcz ich terminowość pozwala uznać, że postępowanie prowadzone było zgodnie z zasadą ekonomiki procesowej i zasadą szybkości postępowania sądowego, a dokonywane czynności nie były pozbawione dla sprawy jakiegokolwiek znaczenia. W sprawie na bieżąco podejmowane były m.in. czynności związane z rozpoznawaniem wniosków Skarżącego o wyłączenie sędziów, o ustanowienie pełnomocnika i środków zaskarżenia Skarżącego, jak również mających na celu utworzenie składu sądu rozstrzygającego w przedmiocie wnoszonych przez Skarżącego wniosków i środków zaskarżenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2023, poz. 1725; dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie

zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość).

Ustawa o skardze na przewlekłość nie określa wprost, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06 oraz z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06). Podobnie przyjmował Naczelny Sąd Administracyjny (postanowienia NSA: z 7 lipca 2006 r., I OPP 64/06; z 24 kwietnia 2008 r., I OPP 16/08 oraz z 4 czerwca 2008 r., I OPP 20/08).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że nie naruszono w niej prawa do sądu w aspekcie rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Bezspornym faktem jest, że akta sprawy

wraz z apelacją wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku 21 listopada 2023 r. (k. 209 akt sądowych). Następnie Sąd rozpoznawał liczne wnioski Skarżącego, w tym o wyłączenie sędziów, o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu, a także jego środki zaskarżenia (np. zażalenie z 16 grudnia 2023 r. – k. 242 akt sądowych). W dniu 22 lutego 2024 r. wydano zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy zdalnej w sprawie na 21 marca 2024 r. (k. 280 akt sądowych), jednak kolejne pisma składane przez Skarżącego spowodowały odwołanie terminu rozprawy.

Analiza powyższej sekwencji zdarzeń (czynności procesowych) skutkuje stwierdzeniem, że od chwili wpływu akt sprawy wraz z apelacją do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku (listopad 2023 r.) do chwili rozpoznania niniejszej skargi przez Sąd Najwyższy (maj 2024 r.) upłynęło niespełna 6 miesięcy. Procedowanie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w niniejszej sprawie nie naruszyło więc ugruntowanego standardu orzeczniczego, w myśl którego o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy. Sąd Najwyższy wyraża ocenę, że to postawa Skarżącego, który składa w sprawie wiele wniosków i pism, przyczynia się do trudności w zakończeniu postępowania. W sprawie był już wyznaczony termin rozprawy, jednak został on zniesiony z uwagi na wpływ kolejnych wniosków Skarżącego.

W odniesieniu do wniosku Skarżącego o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu, Sąd Najwyższy zdecydował o jego odrzuceniu. W obecnym stanie prawnym nie ma obowiązku korzystania z zastępstwa profesjonalnego pełnomocnika w toku postępowania ze skargi na przewlekłość prowadzonego przed Sądem Najwyższym.

W ramach postępowania ze skargi na przewlekłość niedopuszczalne jest także rozpoznawanie takich wniosków, jak ten o zmianę składu orzekającego w sprawie. Skarga dotyczy zarzutu przewlekłości, która w tym przypadku nie wystąpiła.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość orzekł jak w sentencji postanowienia, oddalając skargę.

Paweł Czubik Joanna Lemańska Grzegorz Pastuszko

[SOP]

[ms]